

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul legii pentru modificarea unor acte legislative

Proiectul legii pentru modificarea unor acte legislative a fost elaborat de către Serviciul de Protecție și Pază de Stat (în continuare – Serviciul), în contextul demarării procesului de reformare a instituțiilor statului responsabile pe dimensiunea securității și apărării naționale.

Astfel, proiectul de lege a fost elaborat avînd drept imperativ reorganizarea Serviciului de Protecție și Pază de Stat (SPPS) într-o instituție modernă, precum și armonizarea cadrului juridic și a celui instituțional, a principiilor de activitate, a modului de organizare și funcționare a SPPS la exigențele timpului.

De rînd cu alte atribuții importante ale organelor de drept, asigurarea protecției demnitarilor Republicii Moldova și a demnitarilor străini aflați în vizită în țara noastră rămîne a fi o misiune nu mai puțin importantă decît combaterea corupției, contracararea activităților extremiste și a terorismului, asigurarea ordinii publice etc., care contribuie nemijlocit la asigurarea securității naționale.

În mod special, implicarea la maximum a Serviciului, în calitatea sa de actor principal în coordonarea tuturor forțelor antrenate în asigurarea securității multiplelor vizite ale delegațiilor conduse de demnitari străini de rang înalt în țara noastră, demonstrează reiterat importanța, rolul și locul instituției în sistemul organelor securității statului.

Aceste considerente, precum și angajamentele Republicii Moldova în vederea consolidării mediului regional de securitate, accentuează încă o dată ponderea și recerînța existenței unui asemenea Serviciu în calitate de instituție unică, specializată în asigurarea securității persoanelor beneficiare de protecție de stat, profesionistă, dotată tehnic și susținută la nivel de conducere de vîrf a țării.

Aprobarea și punerea în aplicare a noilor prevederi legislative vor plasa la un nivel calitativ mai ridicat misiunile de protecție realizate de către SPPS, lichidînd, totodată, imperfecțiunile și carențele din actuala legislație.

Principalele amendamente operate de proiectul de lege.

Legea nr. 134/2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat:

La articolul 5 alineatul (2), cuvîntul „*acordă*” se substituie cu sintagma „*sunt obligate să acorde*”. Menționăm că o astfel de prevedere se regăsește și în legislația majorității serviciilor similare de peste hotare. Totodată, această modificare se impune ținînd cont de faptul că Serviciul, în executarea atribuțiilor funcționale, întîmpină dificultăți atunci cînd solicită sprijinul instituțiilor prevăzute în alineatul (1) al aceluiași articol, întrucît cuvîntul „*acordă*” nu are un caracter imperativ. În același timp, modificarea se impune și din cauza că SPPS nu dispune de suficiente personal pentru a asigura desfășurarea misiunilor de protecție de anvergură (cum ar fi vizitele demnitarilor străini de rang înalt), dar și lipsa subdiviziunilor desconcentrate pe teritoriul țării noastre.

La articolul 6, în scopul definerii clare și exprese a termenilor de acordare a protecției a ex-demnitarilor Republicii Moldova, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Din categoria demnitarilor Republicii Moldova care beneficiază de protecție de stat fac parte: Președintele Republicii Moldova, Președintele Parlamentului, Prim-ministrul, ex-Președintele Republicii Moldova pe o perioadă de patru ani, ex-Președintele Parlamentului și ex-Prim-ministrul pe o perioadă de un an, în cazul în care ex-demnitarii au deținut funcțiile respective cel puțin un an de zile.”.

În esență, conform prevederilor actuale, din categoria demnitarilor Republicii Moldova care beneficiază de protecție de stat fac parte: Președintele Republicii Moldova, Președintele Parlamentului, Prim-ministrul, ex-Președintele, ex-Președintele Parlamentului și ex-Prim-ministrul, pe perioadă stabilită de legislație.

Totodată, legile speciale – Legea nr.1111/1997 privind asigurarea activității Președintelui Republicii Moldova și Legea nr.39/1994 despre statutul deputatului în Parlament – stipulează expres perioada de asigurare a protecției: pe un termen de 4 ani pentru ex-Președintele țării, respectiv, 1 an pentru ex-Președintele Parlamentului.

Cu toate acestea, perioada de asigurare a protecției ex-Prim-ministrului nu este prevăzută de niciun act legislativ. Dacă în Legea nr.64/1994 cu privire la Guvern în articolul 27 aliniatul (9) era stipulat că: „În caz de expirare a mandatului, de demisie sau de imposibilitate de a-și exercita atribuțiile, Prim-ministrul beneficiază de asigurarea securității în decurs de un an dacă mandatul său a avut o durată de cel puțin un an.” – la adoptarea noii Legi nr.136/2017 cu privire la Guvern, această prevedere a fost exclusă.

Însă, perioada de 1 an în care îi este asigurată protecția ex-Prim-ministrului este stabilită în Hotărîrea nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului și prevede că: „⁹³. Prim-ministrul, în caz de încetare a mandatului Guvernului, beneficiază de protecție de stat și de automobil în decurs de cel puțin un an de la data încetării mandatului, precum și de pașaport diplomatic, în condițiile legii.” Prevederea respectivă a fost introdusă tardiv, netransparent și fără consultarea Serviciului, abia în aprilie 2019. În plus, ea nu este expresă, lăsînd loc de interpretare și incertitudine.

Totodată, experiența Republicii Moldova de succedare a mai multor parlamente și guverne în perioade relativ scurte de timp impune necesitatea introducerii mențiunii „cu condiția că ex-demnitarii au deținut funcțiile respective cel puțin un an de zile”.

La articolul 12, avînd drept obiectiv fortificarea capacităților instituționale ale Serviciului, sunt adăugate o serie de drepturi care vin să faciliteze, să eficientizeze și să debirocatizeze procesele de: *autorizare a introducerii armelor, munițiilor, mijloacelor tehnice și speciale de către personalul serviciilor omoloage de peste hotare, care asigură securitatea demnitarilor străini aflați în vizită pe teritoriul Republicii Moldova; autorizare a utilizării spațiului aerian de către aeronavele fără pilot, care execută zboruri de aerofotografiere și filmare la sediile de lucru, reședințele și obiectele aflate*

sub pază, precum și la locațiile unde se desfășoară misiuni de protecție; să intervină, independent sau în cooperare cu alte organe prevăzute de lege, pentru prevenirea și contracararea acțiunilor de natură să pună în pericol viața, integritatea fizică, sănătatea și libertatea de acțiune ale persoanelor beneficiare de protecție de stat sau securitatea sediilor de lucru, reședințelor și locațiilor unde se desfășoară misiuni de protecție, precum și pentru capturarea sau anihilarea elementelor teroriste sau agresive; să întreprindă, în colaborare cu organe specializate, măsuri pentru asigurarea asistenței medicale, profilactice și terapeutice a persoanelor beneficiare de protecție de stat și să realizeze controale pentru prevenirea îmbolnăvirilor de natură infectocontagioasă, toxico-chimică sau produse de radiațiile ionizante, precum și alte activități de profil, la sediile de lucru, reședințele și locațiile unde se desfășoară misiuni de protecție.

La articolul 13 aliniatele (1) și (7), cuvântul „concurusul” se substituie cu cuvântul „selecția”, înlocuirea fiind determinată de specificul profesiei de ofițer de protecție și al activității acestuia, care implică exigențe față de calitățile fizice și psihice ale candidaților și, respectiv, obligă Serviciul să desfășoare o selecție riguroasă a personalului.

La articolul 13 aliniatul (2) litera b), ținând cont de prevederile Codului civil potrivit cărora cetățenii ating majoratul la vârsta de 18 ani și la această vârstă obțin capacitate deplină de exercițiu, precum și în scopul stimulării tinerilor să se angajeze cât mai devreme în câmpul muncii, se modifică vârsta de încadrare a tinerilor în Serviciu de la 21 de ani la 18 ani.

La articolul 21 alineatul (1), sintagma „funcționari publici” se exclude, deoarece ofițerii de protecție din cadrul Serviciului fac parte din categoria funcționarilor publici cu statut special, în conformitate cu prezenta lege și cu Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Totodată, este propus un nou cuprins al aliniatului (7) – „(7) Ofițerii de protecție pot fi detașați în cadrul Serviciului, în organizații internaționale și autorități ale administrației publice pentru executarea unor funcții în interesul statului, printr-un ordin al directorului sau al persoanei împuternicite de către acesta, beneficiind de toate drepturile și înlesnirile prevăzute de legislație.” – pentru aducerea acestuia în strictă conformitate cu prevederile Codului muncii. Detașarea va avea un caracter temporar și se va efectua în caz de necesitate urmare a schimbării situației operative.

La articolul 23 alineatul (3), litera c) este completată cu sintagma „de cercetare, de inovare”. Această modificare este necesară ținând cont că, în ultimii ani, Serviciului i se fac propuneri, pe linia sa de activitate, de a deveni parte a unor proiecte internaționale (consorții) în domeniul cercetării și inovării.

La articolul 31, alineatul (2) este completat cu propoziția: „Această perioadă poate fi prelungită pentru o perioadă de cel mult un an calendaristic și numai cu acordul scris al ofițerului de protecție”. Prelungirea termenului de delegare a ofițerului de protecție pentru o perioadă ce depășește 60 de zile calendaristice se impune pentru îndeplinirea unor misiuni de serviciu, dar și pentru efectuarea diferitor tipuri de instruire și perfecționare în afara

locului de muncă permanent sau peste hotarele țării și se va efectua în conformitate cu Codul muncii și doar cu acordul ofițerului de protecție.

La articolul 32 alineatul (1) litera a), sintagma „de 3 ani la 6 ani” se substituie cu sintagma „de 3 ani la 4 ani”. Substituirea în cauză vine să ajusteze cadrul legislativ al SPPS cu prevederile Codului muncii care stabilește în articolul 126 că salariaților, în baza unei cereri scrise, li se acordă un concediu suplimentar neplătit pentru îngrijirea copilului în vârstă de la 3 la 4 ani.

Articolul 35 alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) La încetarea îndeplinirii serviciului în baza art. 34, cu excepția ofițerilor de protecție care beneficiază de vechimea în muncă ce acordă dreptul la pensie, precum și în baza art.35 alin.(1) lit. d) – m) ofițerii de protecție ai Serviciului achită valoarea restantă a uniformei.” Această nouă redacție este necesară pentru a respecta principiul unității terminologice, pentru a aduce în concordanță prevederile prezentului articol cu cele din alte articole din prezenta lege, dar și pentru a exclude echivocul, ambiguitatea și interpretările. În fapt, dacă în conținutul legii se utilizează sintagma „vechimea în muncă ce acordă dreptul la pensie”, în acest articol se utilizează inoportun sintagma „dreptul la pensie pentru vechime în muncă”.

Articolul 36 se completează cu un nou alineat cu următorul cuprins:

„(18) Ofițerii de protecție sunt scutiți de la recuperarea cheltuielilor pentru instruire, dacă în decurs de 6 luni de la eliberare se reangajează, o singură dată, în instituția din care s-au eliberat sau se angajează într-o instituție sau autoritate publică finanțată din bugetul de stat. Autoritatea publică sau instituția în care s-au angajat persoanele menționate vor informa Serviciul, în termen de 3 luni despre acest fapt”. Necesitatea includerii acestei prevederi în art.36 derivă din faptul că, în cadrul SPPS, în anul 2018, a fost deschis un centru de instruire, evaluat și acreditat de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, ale cărui programe de studii au fost aprobate de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și coordonate cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale. Astfel, în cazul în care angajații nu își vor respecta obligațiile contractuale, ținând cont de faptul că instruirea (formarea profesională) în centrul respectiv se va efectua din bani publici, ei vor fi obligați să restituie cheltuielile în acest sens.

Articolul 43 se completează cu un nou alineat cu următorul cuprins:

„(4) Ofițerii de protecție, în modul stabilit de Guvern, beneficiază de supliment pentru participare în proiecte de dezvoltare în domeniul de competență, în baza unui contract individual de muncă distinct, în afara orelor de program”. Noua prevedere vine să impulsioneze ofițerii de protecție să participe în cadrul proiectelor internaționale din domeniul securității și, nemijlocit, să le atragă în țară și, respectiv, să reducă fluxul de personal în Serviciu. Totodată, stabilirea suplimentului este încurajată și prin Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar care prevede, la articolul 20, că: „Personalul din unitățile bugetare beneficiază de supliment, în modul stabilit de Guvern, pentru participare în proiecte de dezvoltare în domeniul de competență, în cadrul unității bugetare în care este

angajat, în baza unui contract individual de muncă distinct, în afara orelor de program.” Este de menționat că prevederea dată nu implică cheltuieli din bugetul de stat, deoarece proiectele internaționale menționate sunt finanțate prin programe europene, cum ar fi „Orizont 2020”.

La Legea nr. 143/2012 privind controlul spațiului aerian:

Articolul 4 este completat cu alineatul e) următorul cuprins:

„e) Serviciul de Protecție și Pază de Stat, pentru aeronavele civile moldovenești sau străine care execută zboruri de aerofotografiere și filmare la sediile de lucru, reședințele, precum și la locațiile unde se desfășoară misiuni de protecție.”

Această completare este necesară pentru a aduce prevederile prezentei legi în concordanță cu modificările operate la Legea nr. 134/2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat, care vor duce la fortificarea capacităților instituționale ale Serviciului și vor asigura realizarea cu succes a misiunilor de protecție a demnitarilor moldoveni și a celor străini care se află în vizită în țara noastră.

În ceea ce ține de **fundamentarea economico-financiară** menționăm că implementarea acestor prevederi nu are niciun impact asupra bugetului de stat și nu necesită cheltuieli suplimentare din bugetul de stat.

Proiect

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 134/2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 361–369, art. 673), se modifică după cum urmează:

1. La articolul 5 alineatul (2), cuvântul „acordă” se substituie cu sintagma „sunt obligate să acorde”.

2. La articolul 6, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Din categoria demnitarilor Republicii Moldova care beneficiază de protecție de stat fac parte: Președintele Republicii Moldova, Președintele Parlamentului, Prim-ministrul, ex-Președintele Republicii Moldova pe o perioadă de patru ani, ex-Președintele Parlamentului și ex-Prim-ministrul

pe o perioadă de un an, în cazul în care ex-demnitarii au deținut funcțiile respective cel puțin un an de zile.”

3. Articolul 12 se completează cu literele n)–q) cu următorul cuprins:

„n) să solicite organelor competente autorizarea introducerii armelor, munițiilor, mijloacelor tehnice și speciale de către personalul serviciilor omoloage de peste hotare, care asigură securitatea demnitarilor străini aflați în vizită pe teritoriul Republicii Moldova;

o) să autorizeze utilizarea spațiului aerian de către aeronavele fără pilot, care execută zboruri de aerofotografiere și filmare la sediile de lucru, reședințele, precum și la locațiile unde se desfășoară misiuni de protecție;

p) să intervină, independent sau în cooperare cu alte organe prevăzute de lege, pentru prevenirea și contracararea acțiunilor de natură să pună în pericol viața, integritatea fizică, sănătatea și libertatea de acțiune ale persoanelor beneficiare de protecție de stat sau securitatea sediilor de lucru, reședințelor și locațiilor unde se desfășoară misiuni de protecție, precum și pentru capturarea sau anihilarea elementelor teroriste sau agresive;

q) să întreprindă, în colaborare cu organele specializate, măsuri pentru asigurarea asistenței medicale, profilactice și terapeutice a persoanelor beneficiare de protecție de stat și să realizeze controale pentru prevenirea îmbolnăvirilor de natură infectocontagioasă, toxico-chimică sau produse de radiațiile ionizante, precum și alte activități de profil, la sediile de lucru, reședințele și locațiile unde se desfășoară misiuni de protecție.”

4. Articolul 13:

la alineatul (1), cuvântul „concursul” se substituie cu cuvântul „selecția”;

la alineatul (2) litera b), textul „21 de ani” se substituie cu textul „18 ani”;

la alineatul (7), cuvântul „concursului” se substituie cu cuvântul „selecției”.

5. Articolul 21:

la alineatul (1), sintagma „funcționari publici” se exclude;

alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) Ofițerii de protecție pot fi detașați în cadrul Serviciului, în organizații internaționale și autorități ale administrației publice pentru executarea unor funcții în interesul statului, printr-un ordin al directorului sau al persoanei împuternicite de către acesta, beneficiind de toate drepturile și înlesnirile prevăzute de legislație.”

6. La articolul 23 alineatul (3) litera c), după cuvântul „didactice” se introduc cuvintele „de cercetare, de inovare”.

7. La articolul 31, alineatul (2) se completează cu următoarea propoziție: „Această perioadă poate fi prelungită pînă la cel mult un an calendaristic și numai cu acordul scris al ofițerului de protecție.”.

8. La articolul 32 alineatul (1) litera a), textul: „de 3 ani la 6 ani” se substituie cu textul „de 3 ani la 4 ani”.

9. La articolul 35, alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) La încetarea îndeplinirii serviciului în baza art. 34, cu excepția ofițerilor de protecție care au vechimea în muncă ce le acordă dreptul la pensie, precum și în baza art. 35 alin. (1) lit. d)–m) ofițerii de protecție ai Serviciului achită valoarea restantă a uniformei.”.

10. Articolul 36 se completează cu alineatul (18) cu următorul cuprins:

„(18) Ofițerii de protecție sunt scutiți de recuperarea cheltuielilor pentru instruire, dacă în decurs de 6 luni de la eliberare se reangajează, o singură dată, în instituția din care s-au eliberat sau se angajează într-o instituție sau autoritate publică finanțată din bugetul de stat. Autoritatea publică sau instituția în care s-au angajat persoanele menționate va informa Serviciul, în termen de 3 luni despre acest fapt.”.

11. Articolul 43 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Ofițerii de protecție, în modul stabilit de Guvern, beneficiază de supliment pentru participare în proiecte de dezvoltare în domeniul de competență, în baza unui contract individual de muncă distinct, în afara orelor de program.”.

Art. II. – Articolul 4 din Legea nr. 143/2012 privind controlul spațiului aerian (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 155–159, art. 512) se completează cu litera e) cu următorul cuprins:

„e) Serviciul de Protecție și Pază de Stat, pentru aeronavele civile moldovenești sau străine care execută zboruri de aerofotografiere și filmare la sediile de lucru, reședințele, precum și la locațiile unde se desfășoară misiuni de protecție.”.

Art. III. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul:

a) va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în concordanță cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.